

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak
: petek. :

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih
ulicah št. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 3—
poluletna . . . „ 1:50
četrtna . . . „ 0:75
Posam. štev. „ 0:10

Štev. 13. V LJUBLJANI, dne 27. februarja 1909. Leto IV.

duje sveti naši stvari, škoduje delavstvu, veseli pa nasprotnike.

Napaka obstoja tudi v tem, da na eni strani hočejo biti marsikateri odbori vse, na drugi strani pa zopet člani mislijo, kaj se bom za vse zanimal, saj je odbor za to, da se za vse zanima.

To ni prav. Vsak odbor mora zastopati stališče, da skrbi za širjenje organizacije, a sam tega ne more pri najboljši volji izvršiti. Dolžnost vsakega odbora je, da živi v trajnem stiku s svojimi člani. Skrbeti mora za to, da ima zavedne bojovnike za seboj in da ne prezre najmanjše stvari, ki se dogodi, bodisi med somišljeniki in pristaši, pa tudi nasprotniki organizacije. Zato mora skrbeti za dobro izšolano zaupništvo.

Zaupniki in zaupnice krščansko-socialne delavske organizacije.

Prav za prav je vsak naš somišljenik, vsaka naša somišljenica zaupnik naše krščansko-socialne organizacije. Najboljše somišljenike in somišljenice pa si mora izbrati odbor, da ima vedno trajno oporo med delavstvom. Ne zadoštuje pa tako zaupništvo, ki je le na popirju, marveč gledati in skrbeti se mora, da dobimo izšolane, vedno delavne in živahne zaupnike in zaupnice. Nujno potrebno je, da se zaupništvo večkrat snide. Kakor potrebuje cvetlica v cvetličnjaku vode, da se lepo razvija, kakor potrebuje ogenj goriva, tako potrebuje od časa do časa tudi zaupnik novega ognja, da gre z večjim navdušenjem v boj za svete naše svetinje. Zaupni sestanki morajo dati zaupništvu navdušenje, veselje do dela. Pri njih naj se izšolajo v dobre agitatorje, izborne agitatorice zaupniki in zaupnice krščansko-socialnega delavstva. Vanje mora priti prepričanje, da je zaupništvo častno mesto, ki se ga mora vrednega izkazati s poštvovalnim delom za svete naše svetinje.

Dolžnosti zaupništva.

Pred vsem mora skrbeti, da napreduje naša organizacija med delavstvom. Ko vstopi nov delavec, nova delavka v delo, dolžnost zaupništva je, da ga pridobi za vstop v našo organizacijo. Vsi somišljeniki morajo delati za to. Ne mirovati prej, dokler ni vsak v organizaciji!

Ni pa dovolj, da se dela le na vstop v organizacijo. Skrbeti morajo tako odbori naših krščansko-socialnih delavskih organizacij kakor tudi zaupniki in zaupnice krščansko-socialne delavske organizacije, da se širi krščansko-socialno delavsko časopisje med delavstvom. Prav, da si član krščansko-socialne delavske organizacije, prav, da plačuješ redno članarino, prav, da delaš za razširjenje krščansko-socialne delavske organizacije, a pri tem nikdar ne prezri, da je tvoja glavna naloga in dolžnost, da vztrajno širiš med krščansko-socialnim delavstvom »Našo Moč«. Naš list mora biti tista veriga, ki veže naše krščansko-socialno delavstvo. Kdor ni naročen na naš list, ne more biti zaveden naš somišljenik, ker le po listu more doznati, kaj da je zdaj pred vsem potrebno in za kaj naj se delavstvo poteguje. Naše zaupništvo ne sme prej mirovati, dokler ne bo vsak krščansko-socialen delavec, vsaka delavka, naročen na naš list.

Odbori ne morejo sami v tem oziru vsega storiti. Izkušnje nas, žalibog, uče, da le tam raste število naročnikov našemu listu, kjer ga razširja izurjeno zaupništvo kakor tudi le tam

napreduje naša organizacija, kjer dela za njo zaupništvo.

Krščansko-socialni delavska shodi so le takrat dobro obiskani, kadar se za udeležbo agitira. A tudi agitacija za shode ostane popolnoma brezuspešna, če ni skrbno pripravljena. Odbori ne morejo kar sami spraviti ljudi na shode. Agitirati za krščansko-socialne delavske shode morajo seveda vsi naši somišljeniki, tudi udeležiti bi se jih morali vsi; a kako se jih bodo pa udeležili, če še za to ne vedo, da se bo vršil shod. Zato je neobhodno potrebno, da se nekaj dni pred shodom zbere zaupništvo in navduši za agitacijo. Ako se to zgodi, je tudi gotovo dobra udeležba na shodu. Če se pa to ne zgodi, so pa shodi slabo obiskani in ne dosežejo svojega namena. Nailepše je, če se mora li kakemu shodu morebiti celo noč voziti naprošeni govornik, ko pa pride tja, da govori, pa dobi namestu shoda peščico ljudi. Shod je izjalovljen, ker vodstvo organizacije ni oskrbelo za agitacijo. Kdo se smeja? Naši ljubeznivi nasprotniki in pa delavski izkoriščevalci.

Na vsak pojav med delavstvom mora paziti zaupništvo. Kako hitro se raztrosi kako krivo sumničenje proti odboru! Osobito veija to tam, kjer bivajo nasprotniki, ki seveda delajo z vsemi silami, da oslabe našo organizacijo, seveda sebi v korist. Proti vsaki lažnjivi govornici se mora takoj odločno nastopiti.

Paziti se mora posebno po našem zaupništvu na to, kaj da delajo pred vsem socialni demokratje in pa podjetniški podrepaniki, ki vsi vedno tuhtajo in premišljujejo, kako bi škodovali krščansko-socialni delavski organizaciji. Kjer ne skrbi naša organizacija za dobro zaupništvo, ki mora vse znati, kaj da se godi med ljubimi našimi nasprotniki, tam stoji nasproti spletkam in lažem pa sumničenjem socialnih demokratov in podjetniških podrepanikov naša organizacija brez moči. Prej, ko bi kdo mislil, se okrepi nasprotnik, ker če nihče ne nastopi proti lažem, in v teh so posebno veliki socialni demokrati, se jim ljudje nasedejo na svojo veliko lastno škodo in na škodo naše krščansko-socialne delavske organizacije.

Razdeljeno delo.

Ni dovolj, da ima krščansko-socialna delavska organizacija zaupništvo, ki je dobro izurjeno. Vodstvo naše organizacije mora marveč skrbeti pred vsem, da pride na gotovo število delavstva tudi gotovo število zaupnikov. Le tako je mogoče, da vodstvo organizacije zna vse, kar se godi med delavstvom. Drugače ni mogoče. V vednem stiku z zaupništvom mora biti vsaka naša organizacija po svojih odbori. Predpogoj uspešnemu delu.

Ni tako težka, kakor bi kdo mislil, izpeljava zaupništva. Izkušnje imamo dovolj, da je stvar primeroma lahka. Seveda glavna stvar je pa, da se dela na to, da so naši somišljeniki prijatelji med seboj. Vsak naš somišljenik ne sme napeti mulo, če čuje kako neprijetno besedo. Za stvar se mora znati premagati vsak naš somišljenik, vsaka naša somišljenica.

Kjer še nimate zaupništva, izpeljite ga. Ne bo vam žal!

Med rudarji.

Minulo nedeljo je bil v Trbovljah shod. Zborovali so trpini-rudarji. Dostojno in mirno, primerno težavnemu stanu rudarskemu, se je izvršil shod. Nek rdečkar je sicer vohunil okoli vogla, pa jo je odkuril. Na shodu je govoril

Popravek. V poročilu dr. Kreka v števil. 10. »Naše Moči« o socialnem zavarovanju se je v oddelku »Zavarovanje za starost in onemoglost« vrnila pomota. Jasno je, da dobi namreč delavec, ki je sam plačeval po 6 kron na leto (in delodajavec ravnotoliko), pri starostni renti $\frac{2}{10}$ vsega, kar je sam plačal in kar je dal delodajavec zanj; torej ne samo 36 K, kakor je v dotičnem odstavku, marveč še 36 K od svote, ki jo je zanj plačal delodajavec. Njegova renta torej ne znaša samo 186 K, marveč 222 K. V tem oziru naj se dotično poročilo popravi!

Podrobnosti.

Nujno potrebno je, da zavlada v slovenski krščansko-socialni delavski organizaciji nov, svež duh. Slovenske krščansko-socialne delavske postojanke obstoje malone v vseh slovenskih industrijskih krajih. Dela se, tega ne more nihče tajiti. Ne dela se pa povsod tako, kakor bi se moralo delati. Manjka marsikje še tistega praktičnega duha, ki je neobhodno potreben, da zamore uspešno delovati naša organizacija delavstvu v korist in v čast krščansko-socialni ideji.

Ničesar nočemo očitati, ničesar grajati, hočemo podati le nekaj navodil slovenskim krščansko-socialnim organizacijam, ki naj jih prej ko mogoče izvedejo, ker niso težke, a so za uspešno delo in razširjenje krščansko-socialne delavske organizacije neobhodno potrebne.

Temeljna napaka marsikje tiči v tem, da smatrajo odbori krščansko-socialnih organizacij za edino nalogo, da izpolnjujejo le tiste posledice, ki jim jih nalaga odborništvo glede na vodstvo društva. V društvu mora vladati strog red. Vsi odborniki morajo strogo in natančno vršiti svoje posledice. To je neobhodno potrebno. Kdor tega ne vrši, pa naj bo še tako sposoben, ne spada v odbor. Pametno stori, da ga sam zapusti. Če tega ne stori, naj mu to ob obnem zboru pri volitvi brez hrupa in strasti naznanijo društveniki tako, da ga več ne volijo. Odborniki sami ne smejo biti trmast. Vsakemu, ki mu je izročila organizacija kako častno mesto, kakor sploh vsakemu našemu somišljeniku in somišljenici, bodisi, da zavzema kako častno mesto v organizaciji, ali ne, mora biti sveta pred vsem stvar. Nič ni bolj mučno, kakor če kak odbornik morebiti zato, ker ni prodril s kakim svojim načrtom v seji, se potem liki mali otroci kuja in pusti vse iznemar ali pa odstopi in pripoveduje pa razlaga na dolgo in široko vsakemu, ki ga hoče poslušati, kaka krivica se mu je zgodila, ker ni prodril s kakim svojim predlogom. Vsak naš somišljenik in vsaka naša somišljenica mora znati, da tako malenkostno postopanje sko-

deželni poslanec dr. Zajec o delavskih organizacijah in o socialnem zavarovanju.

Težke so razmere trboveljskih rudarjev. Rastreseni so po Trbovljah, neorganizirani, izkoriščani do mozga.

Zadnje troho svoje moči mora pustiti rudar v rudniku.

Težavno je delo rudarjevo, škodljivo zdravju, nevarno življenju. Pol dobe svojih najboljših let preživi v podzemeljskih rovih pri kopanju premoga. Prah, jamski in drugi škodljivi plini kvarijo zrak, ki ga vdihavajo pljuča in z njim kal bolezni, ki ga prepogostokrat položijo v prezgodnji grob.

Prepihi mu prepričajo ude in mišice. Neštevilne so vsled tega revmatične bolezni rudarjev.

Po dolgih letih trpljenja in revščine je izmozgan in izrabljen. Obnemogel se obrne do bratovske skladnice, kjer gospodarita svojevoljno ravnateljstvo rudnika in socialna demokracija v bratski slogi. Če najde milost v očeh teh dveh gospodarjev, dobi pokojnino, skromno in neprimerno delu, ki ga je opravljal dolgo vrsto let in bogatil dunajske žide.

Tak je položaj trboveljskih rudarjev. In tak ostane dokler bo masa rudarjev ostala prepričana sebi, neorganizirana.

Ostala bo v slepi službi rudnika in socialne demokracije. Rudnik jo bo izrabljal, a varala socialna demokracija.

Zadnja pozna rudarje samo ob času volitev.

Vselej ob volitvah rohné rdeči pridigarji s hripavim glasom in ubijajo črnega znaja.

Razlagajo nauke o svobodni šoli, bijejo boj za ločitev zakona in ločitev cerkve od države, ter pridigujejo prosto ljubezen. Same lepe reči, nalašč za rudarja. Zamolčé pa ti delavski osrečevalci, kako sramotno izrablja rudarje rudniško ravnateljstvo. Umevno, ker imajo oboji iste namene. Ravnateljstvo hoče neovirano izrabljati gospodarsko, rdečkarji pa politično delavske mase.

Pa jasni in se svita tudi že v Trbovljah. Mlada krščansko-socialna organizacija vrlo napreduje. Najboljše moči je že zbrala in vsak dan narašča število udov. Ni dvoma, da zraste v kratkem času iz malega začetka močna organizacija, ki ima najlepši namen, priboriti tudi rudarju človeško dostojanstvo.

V tem delu so edini pazniki in rudarji. V najboljši slogi delajo, da uresničijo svoje načrte.

Organizaciji želimo najboljših uspehov.

× × ×

Shoda se je udeležilo lepo število rudarjev in paznikov.

Dr. Zajec je govoril o nujni potrebi krepke organizacije. Rudarji so največji trpin človeštva. Opravljajo težko delo, nevarnost za zdravje in življenje je velika. Ni čudno, da doseže večjo starost le majhen odstotek. Tudi plače so neprimerne. V tem oziru bi bilo želeli, da se doseže poboljšek. Izključeni so pa uspelji, če bo masa rudarjev ostala neorganizirana.

Sodi se, da je masa rudarjev v socialni demokraciji. Neresnično pa je, da bi bila masa v srcu socialno-demokratska. So dobri ljudje rudarji, ki gotovo ne morejo odobravati načel, katere širi socialna demokracija. S pametnim in previdnim delom je mogoče vse te dobre elemente združiti v krščansko-socialni organizaciji. Za rudarje bi bila taka organizacija velikega pomena. Povsod, kjer so izpeljane dobre krščansko-socialne organizacije, se vidi, da doseže delavstvo brez vpitja in čifutske reklame mnogo gospodarskih uspehov. Tako bi bilo tudi pri rudarjih. Zato proč z nezdravim terorizmom in kričastvom. Organizatorično dejo bo privedlo rudarje do boljšega gmotnega in moralnega stanja ter ga osvobodilo jarma, v katerem ga vklepa brezsrčni kapitalizem in socialno-demokratski terorizem.

»Rudarji, združite se in delujte neumorno za osvoboditev sebe in svojih sobratov trpinov. Imejte pogum in nastopajte samozavestno, kakor nastopajo vselej vaši nasprotniki!

Tako boste pridobili vse dobre sobrate v borbi za svoje pravice. Ne udajajte se. Malodušnost še ni nikdar slavila zmag!

Nato poroča govornik o načrtu socialnega zavarovanja.

Rudarji imajo velik interes, da se spomni državni zbor izjemnega položaja rudarjev.

Posebno skrb je priporočati pri sklepanju postavbe na določbe, ki naj pravilno uredijo vse stroke zavarovanja rudarjev.

Načrt določa, da se sme tovarnarju in podjetniku povišati prispevke v bolniško blagajno za 50 odstotkov, ako ni njegov obrat urejen, kakor določajo zdravstveni predpisi. To do-

ločbo bo treba raztegniti na rudnike. Nevarnost za zdravje in življenje je v rudnikih veliko večja, kakor drugod. Rudar temu ni kriv. Ima slabo plačo, dostikrat slabšo, kot drugi delavci, in naj bi zato prispeval še večje doneske k zavarovanju? To bi bilo krivično.

Zato bodo morali poslanci zahtevati, da se ravnateljstvo rudnikov, ki ima največ dobička od delavskih rok, v večji meri pritegne k plačevanju v bolniški sklad, kakor določa zakon.

Ce se sprejme v zakon ta določba, potem nimajo oni prav, ki zahtevajo, da naj se blagajne rudarjev priklopijo okrajnim bolniškim blagajnam. To bi koristilo samo rudniku, ki ima ves drug interes, kakor delodajalci v tem okraju. Na drugi strani bi se neprimerno podražili upravni stroški take blagajne. To so razlogi, ki nasprotujejo združitvi rudniške z okrajno bolniško blagajno.

Rudar bo zavarovan po novem načrtu tudi za starost in onemoglost ter zoper nezgode. Načrt obeta zakon za bratovske skladnice.

Zavarovalnino v blagajno zoper nezgode bo plačeval rudnik sam.

S tem bo ustrezno želji rudarjev, ki doslej niso bili zavarovani zoper nezgode. Po načrtu se osnuje za rudarje poseben zavarovalen zavod. Pojavljajo se pa mnenja, ki stremé po tem, da bi se rudarji priklopili že obstoječim zavarovalnicam na Dunaju, v Pragi, Gradcu, Solnogradu, Trstu, Brnu in Lvovu. Navajajo se razni vzroki, a meni se zdi, da tiči v tem ne stvarna potreba, ampak političen moment.

Ko je govornik natančno pojasnil vse podrobnosti zavarovalne postavbe, je končal z željo, da bi veselo gibanje mej trboveljskimi rudarji rastlo v srečo in blagor rudarskega stanu. Pozivlja navzoče, da naj neustrašeno delajo v smeri, kot doslej, sadove tega dela bodo uživali sami in njih sodelavci.

Idrija. Znani Ganglov predlog v deželnem zboru, naj se Goriška osreči z raznimi Julčeti in drugimi kapacitetami, je dal povod raznim govoricam po našem mestu. Ljudje ugibajo, kaj je nagnilo našega poslanca, da je stavil tak nepričakovan predlog. Mnogi trdijo, da Gangl ni stavil tega predloga samo zato, da bi ljudje brali o njem, temveč, da je imel pri tem višje namene. Nastali so razni poizkusi, kako rešiti to zagonetko. Za danes naj zadostuje, če navedemo enega. Gangl, tako pravijo pristaši te hipoteze, je začel s tem predlogom udeleževati svojo misel o nebesih na zemlji. Za to je treba pred vsem miru in edinosti; treba je torej odpraviti vsa sporna vprašanja. Eno teh vprašanj je tudi, alj spada Žumberk h Hrvaški ali Kranjski. Gangl pa je imel ravno takrat, ko je čul o tem vprašanju, trganje po ušesih, in tako je čul mesto Žumberk — Šebalka. Ker se mu je zdelo čudno, da bi se radi Šebalke pri Godoviču kregali Kranjska in Hrvaška, si je mislil, da je gotovo napačno razumel Hrvaška mesto Goriška. Da se torej čimprej ustvarijo zemeljska nebesa, je stavil znani predlog, češ, če bo šla Idrija, bo šla Šebalka z njo. Nam ta hipoteza, odkrito povedano, ne ugaja. Da bi namreč zamenjal kar štiri stvari med seboj, ne moremo pričakovati niti od koga drugega, kaj šele od Gangla, ki vendar vé tako dobro ločiti med službo ornatu in orglanjem pri sv. maši realcev, in torej gotovo tudi med drugimi stvarmi. Mi mislimo, da na Ganglov predlog ni vplival omenjeni spor med Hrvaško in Kranjsko prav nič, temveč, da je omenjeni predlog popolnoma njegova samostalna izumitev, kakor tudi nujni predlogi brez po opravljenih zahtevnih podpisov. Naš poslanec torej popolnoma lahko vzame na take stvari patent. Za varstveno znamko bi mogoče lahko služil harmoniji pri Sv. Križu.

S. K. S. Z.

Vsi v torek dne 2. marca k javnemu predavanju v veliko dvorano »Uniona«. Še enkrat opozarjamo vse svoje somišljenice in somišljenike, da živahno agitirajo in se vsi udeležijo prihodnjega javnega predavanja »Slov. kršč. soc. zveze«, ki bo v torek dne 2. marca točno ob pol osmi uri zvečer v veliki dvorani hotela »Uniona«. (Vhod skozi Frančiškanske ulice). **Predaval bo dr. V. Rožič o kraji avstrijsko srbskega spora.** Krasne skioptične slike bodo kazale kraje, na katerih se bodo skoro gotovo razvili zanimivi dogodki. »Zveza« je dobila nov, povečani skioptikon. Vstop za vsakega brezplačen. **Vsi k temu predavanju! Javna predavanja »Sl. kršč. soc. zveze« v veliki dvorani »Uniona« bodo odslej vsak torek ob pol osmi uri zvečer.**

Iz »Katoliškega društva za delavke« se nam piše: V našem društvu smo imele sedaj več nedelj zaporedoma predavanja o alkoholnem vprašanju. V teh govorih nam je naš vneti podpredsednik Luka Smolnikar v živih barvah

naslikal, kaj je alkohol, njegov pogubni vpliv na posameznika kakor na vso človeško družbo. Zavračal je razne ugovore in izgovore, ki jih navadno rabijo pivci - pijanci v prilog svojemu kralju alkoholu. Na njegovo dokazovanje se je med članicami začelo pravo živahno gibanje za abstinenco in sedaj je že približno 30 članic abstinentinj in upati je, da se število v kratkem še izdatno pomnoži. — Delo našega podpredsednika kaže že viden uspeh, ker se naše članice živahno udeležujejo shodov »Abstinenta« v S. K. S. Z. in agitirajo za nje. — Članica abstinentinja.

Papirno delavstvo.

Večje. Strokovna društva so delavcem zelo potrebna. To ve dandanes vsak količkaj zaveden delavec in delavka. Vprašanje nastane, čemu so potrebna? Prvič ker je danes vsak stan združen v svoji stroki. Sebičnost delodajalcev je privedla delavstvo do tega, da se združuje in išče zavetja pri svojih zastopnikih. Ker vsak »škric«, ki nosi malo boljše suknjo, že začne zavidati svoje prejšnje tovariše delavce. Pa to še ni vse. Draginja živil, obleke in sploh vsega, kar človek neobhodno potrebuje za svoj obstanek, je vedno hujša. Zasluzek pa je vedno enak. In ako gre ubogi trpin prosit svojega gospodarja za izboljšanje plače, se mu ponavadi reče: saj imaš dosti, če ti ni vseč pa pojdi, in s tem je ubogi delavec opravi. Znani so nam tudi slučaj, ko je šel delavec prosit za izboljšanje plače, pa se mu je potem še tisto vzelo kar je že prej imel. — Drugače pa je, če delavstvo skupno nastopi s svojimi zahtevami. Tu je posameznik zavarovan in tudi uspeh je pri pravem vodstvu gotov. Le žal, da je še toliko delavcev, ki važnosti strokovnih organizacij ne spoznajo in računijo le na svojo pest. Organizacija je važna tudi radi tega, ker delavec sam s svojim nastopom v pisarni že naprej vse pokvari. To se zgodi zlasti če je delodajalec precej trdega srca in častihlepen. Delavec seveda se ne zna pri najboljši volji inteligentno vesti, kakor to zahteva prešerni tiran delavstva. In tako se zgodi, da delavec nehote in nevede razžali in razsrđi podjetnika. Ob takih prilikah navadno delavec opravi s tem, da ga spode kot psa iz pisarne. — Dosti jasno priča lanska stavka popirnega delavstva, kaj je organizacija. Direkcija sama ni poznala moči organizacije in radi tega niti odgovorila ni na razne prošnje delavstva v Goričanih in Medvodah. In šele po preteku šest tednov je direkcija uvidela, da bo treba vendar stopiti med delavstvo. Če bi bila poznala organizacijo, bi ne bila pustila delavstva stopiti v stavko. Gotovo je, da delavstvo nikdar ni zadovoljno popolnoma s stavko, ker vojska nikdar ne prinese samo sreče ampak tudi veliko nesreče, akoravno vojska zmaga. In taka je tudi s štrajkom. Delavec je gotovo nasprotnik štrajka, toda ako ne pomaga nobena prošnja in nobena zahteva, se mora delavstvo tudi pričeti vojskovati potom štrajka. V vojski pa je treba v prvi vrsti dobrega orožja in dobrega vojskovodja. Vojskovodja pa mora imeti na razpolago dobro izvežbane in pokorne vojake. Pa kar je še posebno važno, mora biti preskrbljen s hrano, da njegova vojska ne strada! In ravno taka je v delavskih vojnah. Imeti mora vsaka organizacija voditelje, ki so izkušeni in predvsem pošteni ter ne gledajo na svojo korist ampak na korist svojega tovariša, kateri ma pred vsem za cilj izboljšanje bednega stanja v katerem se nahaja njegova stanovska organizacija. V vojski je treba orožja. Tudi delavstvo mora imeti orožje. In to je krepka in močna organizacija, ki je zlasti preskrbljena z denarjem, da se mora delj časa obdržati brez zaslužka v stavki. Imamo že v naši stroki lep zgled. V Gratweinu je bila najmočnejša soc. demokratska organizacija. Ta je vprizorila stavko. V naši tovarni se je reklo da bi jim pomagali z denarjem. Rekli smo, da kadar bodo potrebni bodo že prosili za pomoč. Oni pa so ošabno rekli, da prosili ne bodo. Soc. demokracija jim ni dala nič, podpore niso dobili nič in tako je bila stavka v 12. dneh končana. Končana pa tudi soc. demokratska organizacija za vselej.

Medvode. V naših tvornicah čutimo prav občutno pomanjkanje vode. Tako ni manjkalo vode že 40 let ne. Še 14 dni naj bo tako, pa bomo neprosto voljno stavkali. Že zdaj je nad polovico delavcev doma. Kdo je vsega tega kriv? Delavci gotovo ne. Krivo je vodstvo, ki ne napravi za take slučaje električne ali pa parne sile. To bi bilo lahko, a gospodje preveč varčujejo, seveda tudi sebi v škodo, ker se ne more izdelati dovolj surovine za druge tvornice.

Medvode. Pri nas smo imeli računovodjo Scheugerja, mladega, hudo prevzetnega fanta.

Delavce je zelo rad izzival z lepimi seveda salonskimi izrazi, kakor n. pr.: »Gobeč držite itd. Med štrajkom je prav pridno delal. Zdaj je dobil plačilo za zvesto službovanje, ker mora kar na mah zapustiti službo. Trdijo, da ga je spravil Kopp proč. Želimo, da se zvrne tudi Kopp v jamo, ki jo koplje drugim. Uradniki in pazniki, opozarjamo Vas, da se dostojno obnašate nasproti delavstvu, saj ste ravno tako od danes do jutri kakor mi.

Preska. V nedeljo se vrši v »Društvenem domu« delavsko zborovanje. Nanj! Poročila drž. poslanec Jožef Gostinčar. Zborovanje bo ob navadni uri.

Tobačno delavstvo.

Odlikovanje. Prvi ki je bil odlikovan z kolajno, odkar obstoji tovarna bil je Valentin Rozman 70 let stari delavec, za 42letno službovanje v številni pet let vojaščine. Ob dveh popoldne mu je pripel gospod ravnatelj Hlavaček v navzočnosti nekaj uradnikov kolajno in mu podaril 50 K nagrade. Ta dan je bil prost od dela. Lepo je bilo videti poleg štirih še peto kolajno. Slavljenca želimo: Dal Bog, da bi še dočkal osem let ter praznoval petdesetletnico!

Pri volitvah v bolniški odbor ljubljanske tobačne tvornice je zmagala z ogromno večino krščansko socialna lista. Izvoljeni so: Verbič Ivan (1623 glasov), Savenz Josip (1622 glasov), Bučar Franc II. (1619 glasov), Koprivc Helena (1621 glasov), Rojc Marija (1620 glasov), Juvanec Frančiška (1620 glasov). Soc. demokratski propadli kandidati so dobili: Zupan Jože (492 glasov), Glavič (470 glasov), Erjavec (480 glasov), Brajar (488 glasov), Dolenc (490 glasov), Frank (492 glasov). Neveljavnih je bilo 32 glasov. Lani je bilo sledeče razmerje: Naša lista 1590—1601, rdeča lista 466—483. Naše zaupništvo je storilo v polni meri svojo dolžnost. Volitve dokazujejo, da smo nekoliko napredovali, dasi so razvili rdeči najživahnejšo agitacijo, a padli kakor so dolgi in široki, dasi je bila na njihovi strani agitacija sima in so, kakor čujemo, vjeli pod različni pretvezami precej naših. Ob volitvah ste najbolj izpoznali, kdo je naš in kdo da je rdeč. Krščansko socialno delavstvo v tobačni tvornici stori svojo strankarsko dolžnost, ako prezira svoje nasprotnike. S soc. demokratom govori odločno in moško le, kadar te izziva. Drugače pa mora ogromna kršč. soc. delavska večina tobačne tvornice rdeče prezirati, ne govoriti z njimi. To zahteva kršč. soc. delavski ponos od vas.

Gorenjska krščansko socialna demokracija.

Z Javornika. Gospod urednik, gotovo mislite, da pri nas na Javorniku v tovarni prav pridno delamo, ker se tako malokrat oglasimo v vašem cenjenem listu. Pa pri nas le prav malo delamo, komaj po tri dni na teden, pa še te dni samo po dve ali tri ure, ker ni vode. Zdej pozimi bi se nekoliko lažje delalo, ker ni take vročine, pa doma stradamo, poleti se bodemo pa kuhali in pekli v tovarni. Posebno oženjenim delavcem, ki imajo družine, gre silno slabo. Neoženjeni delavci bi shajali nekoliko lažje, da pa tudi tem kak vinar ne ostane, zato pa že poskrbe naši grošljubni krčmarji, ki jih je v naši vasi precejšnje število. Ti kaj pridno prirejajo plesne in druge enake delavcem škodljive prireditve. Gotovo da smo tudi delavci potrebni požirka dobre pijače in vesele zabave, pa ti plesi so nam v zabavo le toliko, da nam izpraznijo naše žepne in nam pokvarijo zdravje. Krčmarjem se pa ravno ob takih prilikah najbolj polnijo žepi, ker tak čas najlažje prodajo svojo drago pijačo, ki je večkrat precej vodene narave. Da jim vse te komedije dajejo lep dobiček, to pričajo njih mogočne hiše, ki pa še skoro vsake kvatre prizidajo in povečajo, seveda z denarjem, ki so ga največ izsilili in izžemali iz delavstva. Ali treh kronic za naš delavski list »Naša Moč« pa nima nobeden, razven onega kateremu vsa čast od naše strani v vsakem oziru. Mi vsakemu privoščimo pošten zaslužek tudi krčmarjem, ali kar je pa v veliko škodo posebno našim mladim sodelavcem, to pa naravnost in ostro obsojamo. Tako izprevidite, kako potrebni smo, da bi nam kmalu začel rostiti dež, da bi se kmalu začel topiti sneg, da bi pritekla voda da bi zopet gonila zarjavele stroje. Z dežjem vred naj bi nam pa tudi rosila pamet, da bi spoznali, kako neumno je nositi težko prislužene vinarje izkoriščevalcem delavstva.

Savske novice. Naši soc. demokrati bodo za svoje neumnosti odlikovani s starimi rena-

mi. Ante Kristan jih bo pripel na rdeče prsi. Pred dobrim tednom so imeli rdečo noč, 22. svečana pa rdečo svatovščino. Voz z godci je bil ovit z rdečim porijem, svatovščino so pa obhajali pri Smukovem Janezu na Savi. Pred polnočjo je že še bilo, po polnoči so pa menda prišli vsi rdeči vrage na pomoč. Vpili so in kričali in drug drugemu metali lumparije v obraz, da sosedje od vrišča niso mogli spat. Ob pol 6. uri zjutraj je bila še enkrat poroka, pri kateri je bilo dosti prič, polna hiša. Pri drugi poroki je bilo ranjenih dosti rdečih backov. Glavno vlogo so imeli pri tem noži, potem pa žandarji in policaji. Rdeča noč je končala z rumeno nočjo, rdeča »ofcet« pa s krvavo. Rdeči backi vrlo napredujejo, namreč v lumparijah. Drže skupaj, eden za vse, vsi pa po enem, če ni rdeč. Kedor hoče postati rdeč mora postati krvav, da postane sposoben za bodočo rdečo državo. To bo veselje na Savi, ko zmaga rdeče bratstvo. — Rdeče in rmenne noči, rdeče in krvave »ofceti«! Kedor tega ne verjame, naj pride pogledat na Savo.

Pri naših martinovkah gre vse narobe. Edinosti ni med delavci. V Martinovkah piha sedaj rdeč veter, zato se pa nam tako dobro godi. Saj je en mojster rdeč od glave do pete! Ta poravnava vse sporne točke tako, da dobi tisti, ki toži delavce, boljše mesto. To je rdeče bratstvo, edinost in enakost.

Naš inženjer včasih prav sodi, večkrat se na zmoti. Včasih požene takega izdajalca iz Martinovk. Večkrat pa nas sumniči alkoholizma, pa kateri odleti. Gospod inženjer, mi ne pustimo, da nas sumničite, alkoholiste iščite med bratci. Ako delavec pade v tem ledenem času, če ni dokaz pijanosti in ne povod ga spodjiti iz martinovke kakor psa. Pa pride pomlad, in ž nio upamo, tudi drug veter gospod inženjer.

NEZGODNO ZAVAROVANJE IN ŽELEZNIČARJI.

(Iz govora predsednika »Prometne zveze« Schwaba na shodu »Prometne zveze«.)

Zahteve železničarjev glede na nezgodno zavarovanje.

Nova socialna predloga napravljiva železničarjem krivico, ker ne odpravlja razločka med delovršbno in med prometno nezgodo. Potrebno je, da poznamo razloček med delovršbno in prometno nezgodo. Kadar se železničar ponesreči v službi, ne da bi bila nezgoda v zvezi s parnim strojem, z lokomotivo, označi postava, tako nezgodo za delovršbno nezgodo, za katero se določi najvišja nezgodna renta ali odškodnina s 60 odstotki železničarjeve letne plače. Kadar pa ponesreči železničar v službi ob taki priliki, ko deluje tudi parni stroj, lokomotiva, je to prometna nezgoda, za katero se odmeri renta najvišje z 90 odstotki železničarjevega letnega zaslužka.

Sledeči zgledi to pojasnijo:

Tovorni vlak pelje vozove pred skladišče, da se izloži nekaj zabojev. Ob tej priliki poškoduje pri izkladanju zaboj železničarja. Lokomotiva je še zakupljena. Zato je to prometna nezgoda. Če bi pa bila lokomotiva odkupljena in bi ne stala pred lorami, in bi se železničar pri izkladanju poškodoval, bi to bila le delovršbena nezgoda.

Drug zgled: Delavec na progi se poškoduje tako, da odskoči in ga rani lopatni roč, ko se prelagajo šine. Po nezgodni postavi je to delovršbena nezgoda. Prihaja pa vlak. Delavci se odstranijo. Eden ne more več vzeti lopate s tira, ki jo prihajajoči vlak vrže tako nesrečno proč, da rani nekega delavca. To je prometna nezgoda.

Razloček med delovršbno in prometno nezgodo mora pasti, ker je krivica očitna. Državni zbor bo moral v tem smislu izpremeniti vladni zakonski načrt o nezgodnem zavarovanju.

Nova krajna skupina »Prometne zveze«.

Kdo bi si mislil! V tistem Zidanem mostu, ki so ga še nedavno smatrali soc. demokratje za nepremagljivo trdnjavo za Port Artur, se je ustanovila minolo nedeljo krajna skupina »Prometne zveze«. Zmaga kršč. soc. ideje v nekdanj rdečem Zid. mostu nam dokazuje, da vztrajnemu delu mora slediti zmaga. Državni poslanec dr. Benkovič ni prej miroval, da je zlomil soc. demokratsko nasilje v Zidanem mostu. Še lani 31. majnika so bili krščansko socialni govorniki, ki so pohiteli na železničarski shod v Radečah, surovo sprejeti po soc. dem. železničarjih. Letos! Niso se več upali. Tudi na ustanovni shod krajne skupine je poslala nekdanj vsemogočna zidanmoška socialna demokracija le tri zastopnike, katerih neslane medklice so zborovalci le zato trpeli, ker je bila pustna nedelja.

Na ustanovnem shodu so govorili predsednik »Prometne zveze« Schwab državna poslanca dr. Křek in dr. Benkovič ter ured. Moškerc. Nočemo podajati obširnejšega poročila, ker se hočemo baviti v obliki poljudnihotic in člankov z vprašanji, o katerih se je razpravljalo na shodu. Novo zidanmoško krajno skupino vodi sledeči odbor: Mrežar Franc, 1 načelnik, Simončič Ivan, 2 načelnik, Majcen Jožef, zapisnikar, Spanč Franc njegov namestnik, Verhovec Ivan blagajnik, Oberžan Jožef, njegov namestnik, Pavčnik Anton, 1 revizor, Medved Gašpar, 2 revizor, Hochkraut Jernej 3 zapisnikar. Končamo: Povsod s takim navdušenjem za »Prometno zvezo« in kmalu bo popolnoma strto soc. demokratsko nasilstvo. Železničarji niso taki rdečkarji kakor so razupiti, samo povedati se jim mora resnica o soc. demokraciji, pa jo četoma zapuščajo. Zidanem mostu morajo slediti druge krajne skupine krščansko socialnih železničarjev na Slovenskem!

A. Lukić Slovenska
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke in deklice
Ljubljana
Pred škofijo 19

Dobroznana deželna lekarna
pri
„Mariji pomagaj“
Ljubljana, Resljeva cesta št. 1
poleg jubilejnega mostu
Mr. Ph. Milan Leusteka
priporoča:

Antiseptična Melousine-ustna in zobna voda	—50
Tannochinin-tinktura za lase	—50
Železnato China-vino, velika steklenica	1-20
Želodec krepčujoče vino, velika steklenica	—80
Planinski zeliščni sok, steklenica	—50
Odvajalne kroglice, škatljica	—21
Želodčna esenca, steklenica	—10
Melousine-mazilo in milo za lica	—35

A. Žibert
priporoča
svojo veliko zalogo čevljev
domačega izdelka.

SL. OBČINSTVU SE VLJUDNO PRIPOROČA
SPECERIJSKA TRGOVINA
IVANA TONICH
TRŽAŠKA CESTA ŠT. 4.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Glavni trg 5.

Največja in najlepša zaloga konfekcije za gospode in dečke kakor tudi vedno zadnje novosti za dame in deklince. — Cene jako nizke.

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg št. 10

priporoča svojo

trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga.

Solidno blago.

Zmerne cene

Velika zaloga. Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup: vezenin, pričetih in izvršenih žen. ročnih del, idrijskih čipk, vstavkov, svile, volne, bombaža itd.

Velika izbira drobnega in modnega blaga:

rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat itd.

Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb.

Primerna darila za godova in druge prilike.

Priporoča se velespoštovanjem

F. Meršol, Ljubljana, Mestni trg šte. 18.

Velika zaloga. Nizke cene!

Zastonj torej brezplačno dobi vsak človek

v lekarni Trnkóczy zraven rotovža, lepo tiskano deset zapovedi za zdravje.

Tudi po pošti se brezplačno razpošiljajo.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta šte. 8, pritličje

lastna glavica K 354.645-15

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne, ter jih obrestuje po

4 1/2%

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilne položnice na razpolago.

Fotografski umetni zavod

Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice št. 15.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil, kakor povečevanje, reproduciranje, fotografiranje tehničnih predmetov, interierjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

Kdor hoče varno, mirno in hitro v

AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika

Fr. Seunig, Ljubljana Kolodvorske ulice šte. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki velikani:

Kaiserin Auguste Viktoria	nosi	25.000 ton
Amerika	"	24.000 "
President Lincoln	"	20.000 "
President Grant	"	20.000 "

Vožnja Ljubljana-Hamburg traja z na novo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo samo 1 1/2 dneva ter ima potnik pravico porabe brzovlakov po celi črti od avstrijske meje Eger, naprej.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata

svojo največjo zalogo zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke in

novosti v konfekciji za dame.

Ustanovljeno leta 1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani pri g. Jos. Černe. Podružnica Resljeva cesta št. 2 pri g. Jos. Černe. Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu

priporočata svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro. Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam svojo izredno veliko zalogo furnitur. — Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih. Slovenske plošče za gramofone, kakor tudi gramofone in igre.

Pozor, slovenska delavska družina!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini:

Janko Češnik

(pri Češniku)

Stritarjeve ulice LJUBLJANA Lingarjeve ulice v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure po 4 3/4%, to je: daje za 200 kron 9 kron 50 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r., predsednik. podpredsednik.

Pivovarna J. PERLES

Ljubljana, Prešernove ulice 7, Ljubljana

priporoča izvrstno marčno pivo v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svečarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti.

FR. ŠUPEVC

priporoča veleč. duhovščini ter slavnemu občinstvu zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče za cerkev, pogrebe in procesije.

voščene zvitke, izborni med-pitanec koji se dobiva v steklenicah, skatljah in skafih v poljubni velikosti ter poceni. — Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postrežbo.

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice št. 7. Perlesova hiša.

Prva slovenska modna trgovina

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19 se najtopleje priporoča. Blago in cene brez konkurence.

Na drobno! **A. Šarabon** Na debelo!

Glavna trgovina: Zaloška cesta 1 Ljubljana Filijalka: Martinova cesta 24

Velika zaloga špicerijskega blaga, žganja, moke in deželnih pridelkov. Novourejena pražarna za kavo z električnim obratom. Vsak dan sveže žgana kava.

Glavna zaloga rudninske vode.